

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

Надія ГУМЕНЮК

ШУРШК В. ТА ІНШІ

КАЗКИ З ЯРИНЧИНОГО САДУ

ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

Усі казкові пригоди, про які розповідає в цій книжці відома українська письменниця Надія Гуменюк, трапилися в Яринчиному саду. Сад цей, подарований дівчинці дідусем, незвичайний — іноді він стає чарівним часовим коридором, дивовижним переходом, через який дівчинка потрапляє у різні світи. В кожній з десяти філософсько-пригодницьких казок із захоплюючими сюжетами та незвичайними героями утверджується думка: для гармонії нашого світу дуже важливі і квітка, і цвіркунець, і равлик, і дерево, і людина, і вільна щаслива країна — всі вони у Всесвіті єдині, неповторні та всі потребують любові, розуміння і турботи.

НЕБОКРИЛКА

— Привіт, циганочко! — радісно привіталася Яринка і підстрибнула на лівій нозі.

Яблунька-циганка стрепенулася від несподіванки, і з її гілок здійнялася хмарка темно-рожевих пелюсток — наче зграйка метеликів опустилася на траву.

— Привіт, привіт, непосидо! Як ти піросла!

А Яринка вже біля циганчиної сусідки на правій нозі підстрибує:

— Салют, паперівочко!

Паперівка тільки намірилась покропити дівчинку цілющою вранішньою росою, а та вже з-під її крони — круть-верть і перед розлогою антонівкою, найповажнішою яблунею саду, зупинилася.

— Добридень вам, вельмишановна пані Антонівно! А ви як поживаєте? Чи гарний урожай обіцяєте?

— Дуж-ж-ж-же... Дуж-ж-ж-же... З-з-звичайно, якщо я допомож-ж-ж-жу, — басовито відповів замість антонівки заклопотаний джміль, виповзаючи з білого цвіту. — Хіба не бачиш, як я трудж-ж-жуся, як стараюся, щоб кожна квіточка була з-з-запилена? Перепочити ніколи. А тут ще з-з-заваж-ж-жають...

— Ой, вибачте, пане джмелю! — сказала Яринка і чимдуж побігла далі. Хто знає, що на умі в цього рудого буркотливого волохатика? Раптом він надумає перелетіти з яблуневого цвіту на Яринчині яскраво-рожеві бантики? А тоді... Ет, та в неї теж роботи не менше, ніж у джмеля: треба привітатися з усіма яблунями, сливами, вишнями, абрикосами, височенним, мало не під хмару, волоським горіхом над альтанкою, старенькою грушею біля вуликів... А ще ж калина, смородина, глід, бузок, жасмин та інші жителі саду! Так що ніколи теревені правити, треба поспішати.

Яринка була задоволена своєю мандрівкою. Деревя живі-здорові: одні вже відцвіли, інші тільки-тільки причепурилися в біло-рожеві шати, але всі-всі

упізнали свою маленьку володарку і зраділи її приїзду. Ну а тепер час повертатися до будинку та перезуватися, поки не перепало від бабусі за мокрі від роси черевички.

І раптом у самому куточку саду, за малинником, Яринка побачила щось сріблясто-блакитне. Воно легенько погойдувалося і випромінювало тихе сяйво. Ніби ранкова зірка упала з неба у смарагдову траву, зачепилася за якусь стеблину, примостилася на ній і погойдується-палахкотить собі. Дівчинка завмерла від несподіванки. Стало трохи лячно. Але цікавість перемогла — Яринка кинулася до того сріблясто-блакитного сяйва.

Ще здалеку вона вгледіла дивну квітку, схожу на лілею. Ой, яка ж вона гарна! Завтра в мамі день народження, оце буде подарунок для неї! Треба зірвати цю красунечку-незнайомку, поставити у синю бабусину вазу, а завтра вранці, щойно мама прокинеться...

Яринка не говорила вголос про свій намір, вона тільки подумала. Але квітка ніби почула її думки. І не встигла дівчинка додумати, що скаже мама, коли побачить таку дивовижну лілею, як та раптом затремтіла, швидко-швидко загойдалася в усі боки, тоді згорнула свої сріблясто-блакитні пелюстки, склала їх, наче крильця, і стала схожою чи то на великого метелика, чи то на маленьку чотирикрилу пташку. Той метелик-птаха перелякано тріпотів крильцями, метався серед трави, ніби силкувався злетіти, але не міг. І не дивно, адже то все-таки була квітка.

— Яка ж ти чудова! — захоплено вигукнула Яринка.

Ще кілька кроків — і дівчинка зірве квітку. Вона вже й руку простягнула до неї. І раптом над головою — дзінь-дзінь-дзінь-йо-о-о-ой! Ніби срібні різдвяні дзвіночки тонко-тонко продзвеніли і впали у траву. А слідом за срібним голосочком на високому калиновому кущі почулося тривожне тріпотіння крил. Яринка підвела голову, щоб поглянути, що то за пташка так дзінькає і тривожиться. І тієї ж миті почула вже перед самісіньким носом:

— Дз-з-з-з... Д-з-з-з-з... Д-з-з-з-з...

— Ей, ви чого?! — здивувалася Яринка, відмахуючись від бджіл, що сердито перекрили їй шлях до сріблясто-блакитної лілеї. — Чи не впізнали

мене? То подивіться уважно: це ж я, Яринка! Я сьогодні ранесенько приїхала з мамою і татом з міста. Мама лягла відпочити з дороги, тато разом з дідусем пішов до річки, а я зразу побігла в сад. Бо це ж мій сад. Його мені дідусь Максим подарував, коли я гостювала минулого літа. Хіба ви не чули? Він же он там-от, біля ваших вуликів, сказав: «Яринко, цей сад заклав ще мій прадід, але більшість дерев посадив я. Далі будеш ти хазяйнувати, бо дуже, бачу, тобі подобається і сад, і все, що росте у ньому». Тому тепер я тут володарка, і все, що є в саду, — моє. Зрозуміли? Ні, ви нічого не зрозуміли. А може, ви не з наших вуликів? Може, ви чужі? То зараз я покличу свого песика Бутсика і ми вас проженемо геть, щоб не заважали мені у моєму саду. Та відчепіться, дзижчалки!

Але бджоли і не думали відступати. Яринці навіть здалося, що в їхніх лапках раптом зблиснули гострі срібні списики і націлилися просто у її маленький кирпатий носик, поцяткований золотим ластовинням.

— Тю на вас, злюки-кусюки! — Яринка аж ногою тупнула. Але що вона могла вдіяти? Повернулася і кинулася навікача до будинку. Не може ж вона ризикувати своїм симпатичним носиком, якому загрожує така серйозна бджолина небезпека.

Вже аж під кроною антонівки зупинилася, озирнулася і погрозила бджолам кулачком. Але ті десь заховалися, біля малинника було тихо, а квітка знову розгорнула свої крильця-пелюстки, склала їх у дзвіночок-лілею і спокійно погойдувалася на срібному стеблі.

Ще кілька разів намагалася Яринка того дня дістатися до дивної квітки. Але як тихесенько не

підкрадалася, навіть повзком повзла поміж травою, кожного разу, коли до квітки було вже рукою подати, раптом чулося «дзінь-дзінь-дзінь-йо-о-ой!» — то тривожно кричав і наче аж плакав птах на калині, а тоді навперейми Яринці кидалися кілька сердитих бджіл. Останнього разу до них приєднався ще й великий рудий джміль, чи не удвічі більший від того, якого Яринка бачила на антонівці. Дівчинка і просила пропустити її до лілеї, і сварилася, і навіть Бутеика на допомогу кликала, але маленькі охоронці — нуль уваги і на її слова, і на песиків гавкіт. Та Яринка була дуже наполегливою і навіть впертою, і тому від свого наміру відступати не збиралася.

— Ну що ж, — сказала вона, — ввечері всі бджоли повертаються до своїх вуликів, а вночі вони там будуть собі люлі-люленьки, навіть лапки з льотків не висунуть. А я можу й не поспати нічку. Ось так. Вранці побачимо, чия візьме. Цей сад мій. І всі квіти в ньому — мої. Чуєте, ви, дзижчалки-заважалки, злюки-кусюки?!

Коли весь будинок огорнула сон-дрімота, Яринка тихенько підвелася з ліжка, підійшла до вікна, відчинила його і перелізла на подвір'я. На мить їй перехопило подих. Вона ще ніколи не бачила сад уночі. Він був зовсім інший, ніж вдень — залитий місячним сяйвом, фантастично-казковий і таємничий. Здавалося, що дерева випромінюють якесь неземне світло, а небо ще й притрушує їх золотим зоряним пилком. Під деревами повзали темні волохаті тіні, ніби дивовижні небачені звірі, що охороняють сад. Яринка відчула, як її спиною пробіглися дрижаки. Їй здавалося, що ті звірі-сторожі, нечутні й таємничі, ось-ось підкрадуться до неї, схоплять її і заберуть у свою темну невідомість. Тому вона дивилася тільки вгору, на зоряне небо, і так, намацуючи ногами стежку, тихенько прошкувала до малинника.

До лілеї залишалося три кроки. Ніхто не перешкодив Яринці підійти ближче. Але

раптом дівчинка сама зупинилася, здивована і зачарована. Прямо перед нею завис яскравий промінь — ніби натягнутий між небом і землею тоненький дріт. Він струменів не від місяця, а від далекої-далекої, ледь помітної зірочки. Дивний промінь був такого ж, як і лілея, сріблясто-блакитного кольору. Ось він торкнувся квітки, і вона радісно загойдалася, захитала голівкою на срібному стеблі, ніби привіталася з кимось. Потім промінь поповз убік, до калинового куща, і освітив птаха, який сидів на гілці просто над квіткою. Птах також був сріблясто-блакитним, і так само, як і лілея, радісно стрепенувся та закивав головою: «дзінь-дзінь-дзінь». Це веселе «дзінь-дзінь-дзінь» без тривожного «йо-о-ой» також було схоже на привітання.

А далі сталося щось неймовірне. Промінь раптом зісковзнув з гілки калини й упав на Яринку. Дівчинка голосно скрикнула від несподіванки і схопилася за серце — їй здалося, що там ворухнулося щось тепле-тепле, лагідне-лагідне, як маленьке ластів'ятко у гнізді. І тієї ж миті вона почула голоси. Море, океан голосів. Вона аж вуха затулила, так багато звуків у них влітало. Спочатку Яринка ніяк не могла второпати, звідки вони долинають. А тоді збагнула: це говорять дерева і кущі, квіти і трава, птахи і мурахи... Та найчіткіше в цій нічній симфонії саду виділялися два голоси.

— Ти так тремтиш, моя люба Небокрилко. Тобі холодно? Зараз я огорну тебе своїми крильцями, притулю до себе — і ти зігрієшся.

— Ні, Хмаркоокій, мені не холодно. Мені лячно, я чую небезпеку. Вона десь тут, зовсім поруч. Ти не зможеш захистити мене від неї, а наших друзів бджілок немає поруч.

— Говорив же тобі, о найчарівніша із квітів Всесвіту, що не треба летіти на цю планету. Вона якась незрозуміла і на ній справді дуже небезпечно...

— Ах, Хмаркоокій! Я так хотіла побачити, як живуть мої сестрички... Це ж єдина планета, крім нашої Альфалелії, де вони змогли вижити. Квіти зробили цю землю такою гарною, такою барвистою і ніжною. Важко уявити, якою б вона була без них. Люди повинні їх дуже любити. Дуже-дуже-дуже!

— Вони начебто й люблять квіти, Небокрилко. Але якось дивно, по-своєму... Люблять і зривають, вкорочують їм життя... Тепер ти бачиш, який

цей світ жорстокий? Щойно ми сюди прилетіли, а людська дитина вже хоче тебе зірвати. Тобі ледве вдалося вистояти день. А що буде далі? Зараз, поки ще шлях до Альфалелії відкритий, поки його промінчик не згас зовсім, давай повернемося додому. Бо вдруге дорога між зорями відкриється аж через п'ять молодих місяців. Чи ж дочекаємося ми? Завтра це погане дівча знову прийде...

— Не кажи так, Хмаркоокій! Ця дівчинка зовсім не погана. Просто вона ще маленька і не розуміє, що квітка у саду краща, ніж у вазі. Бо коли вона жива і щаслива, то випромінює щастя. А якщо її зірвати... Хіба може бути щасливою зірвана квітка? Ця дівчинка могла би прийти сюди разом зі своєю мамою у день її народження, а потім приходити ще довго-довго, кожного дня, і милуватися мною. А в кімнаті я помру за годину. Мабуть, їй ще ніхто цього не пояснив. А вона б зрозуміла! У неї такі розумні очі, такі блакитні, як мої пелюстки, а голос схожий на твій, Хмаркоокій. І я не хочу покидати цю планету так швидко. Ми ж іще зовсім мало побачили і сестричкам-квітам привіт від Альфалелії не передали. Якщо хочеш, повертайся сам. А через п'ять молодих місяців прилетиш за мною. Якщо я до того часу...

— Що ти таке говориш, Небокрилко! Як я можу покинути тебе саму в такій небезпеці! Та нізащо! Я буду тебе захищати до останньої моєї пір'їни, до останньої твоєї пелюсточки.

Яринка відчула, як спалахнули її щоки. Спочатку подумала, що це кропива у траві вжалила її. А потім зрозуміла: це сором так обпik. Як, ну як же вона могла? Навіщо влаштувала це полювання на Небокрилку? Ах...

— Прости мене, Небокрилко! Пробач мені, Хмаркоокій! — прошепотіла дівчинка, підхопилася на ноги і швидко побігла до будинку. Тепер вона знала, що треба робити.

Вранці Яринка привела у сад всіх: маму, тата, бабусю, дідуся, старшу сестричку Даринку. Всі захоплено дивилися на Небокрилку і говорили, що ще не бачили такої гарної квітки. А мама зізналася, що ще ніхто не дарував їй такого дивовижного подарунка на день народження. Яринка, звісно, не сказала про свої перші наміри і нічну пригоду. Натомість попросила дідуся, щоб він змайстрував навколо Небокрилки маленький парканчик — ну так, про всяк